

**Beretning til statsrevisorerne
om**

**sagsbehandlingstider i 6 nævn under
Økonomi- og Erhvervsministeriet og
Transport- og Energiministeriet**

**Oktober 2006
RB A202/06**

Rigsrevisionen

Indholdsfortegnelse

	Side
I. Undersøgelsens resultater	5
II. Indledning.....	8
III. Udviklingen i nævnenes sagsbehandlingstid i perioden 2001-2005	14
IV. Nævnenes tilrettelæggelse af sagsbehandlingen	18
V. Departementernes bidrag til kortere sagsbehandlingstider	27
Bilag:	
1. Oversigt over den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet og Transport- og Energiministeriet 2004 og 2005	31

Rigsrevisionen afgiver denne beretning til statsrevisorerne i henhold til § 8, stk. 1, og § 17, stk. 2, i rigsrevisorloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 3 af 7. januar 1997 som ændret ved lov nr. 590 af 13. juni 2006. Beretningen vedrører finanslovens § 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet og § 28. Transport- og Energiministeriet.

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet og Transport- og Energiministeriet

I. Undersøgelsens resultater

1. Rigsrevisionen afgav i marts 2006 beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn. Beretningen omhandlede Landsskatteretten, Ankestyrelsen, Naturklagenævnet, Flygtningenævnet, Patientskadeankenævnet og Erstatningsnævnet.

Statsrevisorerne udtalte i deres bemærkninger, jf. beretning nr. 11/05 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn, skarp kritik af, at sagsbehandlingstiderne ofte var unødvendigt lange, og at departementerne ikke tilstrækkeligt aktivt havde medvirket til at nedbringe sagsbehandlingstiderne i nævnene.

2. Statsrevisorerne tilkendegav endvidere, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i nævnene under Økonomi- og Erhvervsministeriet så ud til at være lang, særligt i nogle af nævnene. Statsrevisorerne anmodede på den baggrund den 19. april 2006 Rigsrevisionen om en særskilt undersøgelse vedrørende nævnene under Økonomi- og Erhvervsministeriet. Disse nævn var indtil februar 2005:

- Erhvervsankenævnet
- Ankenævnet for Patenter og Varemærker
- Konkurrenceankenævnet
- Klagenævnet for Udbud
- Besætningsnævnet, Tilbageholdelsesnævnet og Helbreds-nævnet for Søfarende og Fiskere
- Energiklagenævnet.

Energiklagenævnet blev ved kongelig resolution af 28. februar 2005 overført fra Økonomi- og Erhvervsministeriet til Transport- og Energiministeriet, men nævnet er dog omfattet af denne beretning. Desuden blev Besætningsnævnet, Tilbageholdelsesnævnet og Helbreds-nævnet for Søfarende

og Fiskere sammenlagt til Ankenævnet for Søfartsforhold pr. 1. april 2005.

Rigsrevisionen påbegyndte undersøgelsen i april 2006.

3. Rigsrevisionen har på baggrund af statsrevisorernes anmodning undersøgt nævnenes sagsbehandlingstid ved at undersøge om:

- nævnenes sagsbehandlingstid har udviklet sig tilfredsstillende i perioden 2001-2005
- nævnenes sagsbehandling er tilrettelagt, så klageren modtager en afgørelse på klagen så hurtigt som muligt
- departementet aktivt har bidraget til, at nævnenes sagsbehandlingstid er så kort som muligt.

4. I undersøgelsen er nævnenes sagsbehandling opdelt i 5 afgrænsede sagsbehandlingsskridt: a) modtagelse og oprettelse, b) sagsoplysning, c) forberedelse efter endt sagsoplysning, d) nævnsmedlemmernes behandling af sager samt e) udarbejdelse af kendelse. I hvert af disse sagsbehandlingsskridt har Rigsrevisionen vurderet nævnenes tilrettelæggelse af sagsbehandlingen, herunder om der er "liggetid" i dele af nævnenes sagsbehandling. Ved liggetid forstås den tid, en sag ligger i et nævn, uden at den sagsbehandles, på trods af at alle forudsætninger for sagsbehandlingen er opfyldt. Der kan være mindre forskelle i rækkefølgen af sagsbehandlingsskridtene i de enkelte nævn.

5. Beretningen har i udkast været forelagt Økonomi- og Erhvervsministeriet samt Transport- og Energiministeriet, hvis bemærkninger er indarbejdet i beretningen.

Undersøgelsens resultater

Det er Rigsrevisionens samlede vurdering, at der i flere af nævnene er mulighed for at nedbringe sagsbehandlingstiden gennem en bedre tilrettelæggelse af sagsbehandlingen. Økonomi- og Erhvervsministeriets departement bør i højere grad bidrage aktivt til, at nævnenes sagsbehandling bliver så kort som muligt.

Denne samlede vurdering er baseret på følgende:

Sagsbehandlingstiden i enkelte af nævnene har ikke udviklet sig tilfredsstillende i perioden 2001-2005.

- Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Erhvervsankenævnet er i undersøgelsesperioden steget markant, så den i 2005 udgjorde 14,5 måneder, uden at nævnet har kunnet forklare, hvad årsagen hertil er.
- Først i 2005 faldt Energiklagenævnets gennemsnitlige sagsbehandlingstid markant. Energiklagenævnet vurderer, at dette fald ikke kan fastholdes på kort sigt.
- I Ankenævnet for Patenter og Varemærker har der været en positiv udvikling i sagsbehandlingstiden, som dog overvejende skyldes et markant fald i antallet af sager.
- For Klagenævnet for Udbud, Ankenævnet for Søfartsforhold og Konkurrenceankenævnet kan der ikke konkluderes på udviklingen i sagsbehandlingstiden. Dette skyldes, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid har varieret fra år til år, og at nævnene kun behandler få sager om året.

I 4 af de 6 undersøgte nævn kan der ske enkelte forbedringer af tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen, så klageren modtager en afgørelse så hurtigt som muligt. I de 2 øvrige nævn, Ankenævnet for Patenter og Varemærker og Erhvervsankenævnet, bør tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen forbedres væsentligt.

- Generelt har nævnene givet mange fristforlængelser i forbindelse med sagsoplysningen, ligesom nævnene ikke har en fast rykkerprocedure i de tilfælde, hvor sagsoplysningen trækker i langdrag.
- I Ankenævnet for Patenter og Varemærker tager den skriftlige nævnsvotering unødigt lang tid. Rigsrevisionen finder, at der ikke er noget til hinder for, at der kan finde en sideløbende votering sted. Tillige har Ankenævnet for Patenter og Varemærker i halvdelen af sagerne liggetid i forbindelse med nævnsmøderne, hvilket skyldes, at sekretariatet først berammer sagerne efter endt skriftlig nævnsvotering. Endelig finder Rigsrevisionen, at der er mulighed for at nedbringe den tid, der medgår til at udarbejde den endelige kendelse.
- I Erhvervsankenævnet er nævnsvoteringen unødigt lang som følge af, at formandens votering kan trække meget længe ud. Endvidere trækker sagsbehandlingen i de fleste sager ud, uden at klager informeres herom, hvilket er i strid med god forvaltningsskik. Endelig oplyser Erhvervsankenævnet ikke om gebyrstørrelser i de klagevejledninger, der vedrører nævnets område, hvilket medfører, at mange klagesager bliver trukket tilbage.

- I Klagenævnet for Udbud, Konkurrenceankenævnet og i Energiklagenævnet er der konstateret liggetid inden nævnsmødernes afholdelse.
- Ankenævnet for Søfartsforhold har overordnet set tilrettelagt sagsbehandlingen tilfredsstillende.

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement bør i højere grad bidrage aktivt til, at nævnenes sagsbehandling bliver så kort som muligt.

- Økonomi- og Erhvervsministeriet har ikke sikret sig løbende information om nævnenes sagsbehandlingstid. Der er ikke opstillet mål for nævnenes sagsbehandlingstider, bortset fra i Energiklagenævnet, hvor dette er sket i en resultatkontrakt.
- Med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden sammenlagde Økonomi- og Erhvervsministeriets departement i 2005 3 mindre nævn. Endvidere har departementet i løbet af 2006 igangsat en undersøgelse af mulighederne for at etablere et administrativt samarbejde med nævn under 2 andre ministerier.

II. Indledning

Baggrund

6. Rigsrevisionen afgav i marts 2006 beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn. Beretningen omhandlede Landsskatteretten, Ankestyrelsen, Naturklagenævnet, Flygtningenævnet, Patientskadeankenævnet og Erstatningsnævnet.

Statsrevisorerne udtalte i deres bemærkninger, jf. beretning nr. 11/05 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn, skarp kritik af, at sagsbehandlingstiderne ofte var unødvendigt lange, og at departementerne ikke tilstrækkeligt aktivt havde medvirket til at nedbringe sagsbehandlingstiderne i nævnene.

7. Statsrevisorerne tilkendegav endvidere, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i nævnene under Økonomi- og Erhvervsministeriet så ud til at være lang, særligt i nogle af nævnene. Statsrevisorerne anmodede på den baggrund den 19. april 2006 Rigsrevisionen om en særskilt undersøgelse vedrørende nævnene under Økonomi- og Erhvervsministeriet. Disse nævn var indtil februar 2005:

- Erhvervsankenævnet
- Ankenævnet for Patenter og Varemærker
- Konkurrenceankenævnet
- Klagenævnet for Udbud
- Besætningsnævnet, Tilbageholdelsesnævnet og Helbreds-nævnet for Søfarende og Fiskere
- Energiklagenævnet.

Energiklagenævnet blev ved kongelig resolution af 28. februar 2005 overført fra Økonomi- og Erhvervsministeriet til Transport- og Energiministeriet, men nævnet er dog omfattet af denne beretning. Desuden blev Besætningsnævnet, Tilbageholdelsesnævnet og Helbreds-nævnet for Søfarende og Fiskere sammenlagt til Ankenævnet for Søfartsforhold pr. 1. april 2005.

Formål

8. Rigsrevisionen har på baggrund af statsrevisorernes anmodning gennemgået udviklingen i sagsbehandlingstiderne i de 6 nævn i perioden 2001-2005 og vurderet, om nævne-ne har tilrettelagt sagsbehandlingen i 2005 tilfredsstillende. Endelig har Rigsrevisionen undersøgt, om Økonomi- og Erhvervsministeriets departement samt Transport- og Energi-ministeriets departement aktivt har bidraget til, at nævnenes sagsbehandlingstid er så kort som muligt.

9. Beretningen besvarer følgende 3 spørgsmål:

- Har nævnenes sagsbehandlingstid udviklet sig tilfreds-
stillende i perioden 2001-2005?
- Er nævnenes sagsbehandling tilrettelagt, så klageren mod-
tager en afgørelse på klagen så hurtigt som muligt?
- Har departementet aktivt bidraget til, at nævnenes sags-
behandlingstid er så kort som muligt?

10. Rigsrevisionen har ikke særskilt undersøgt betydningen af større reformer af den overordnede organisering af anke-nævn, herunder eventuelle effektivitetsgevinster ved sam-menlægning af nævnssekretariater.

Metode

11. Undersøgelsen har taget udgangspunkt i kvantitative oplysninger fra nævnene om sagsbehandling, gennemsnitlige sagsbehandlingstider samt omfang og art af nævnssekretariaternes årsværk. Rigsrevisionen har forud for de gennemførte analyser valideret de modtagne oplysninger. I tilslutning hertil gennemførte Rigsrevisionen interview med samtlige nævnssekretariater. Der har endvidere været afholdt møde med Økonomi- og Erhvervsministeriets departement for drøftelse af bl.a. eventuelle initiativer iværksat for at effektivisere sagsbehandlingen.

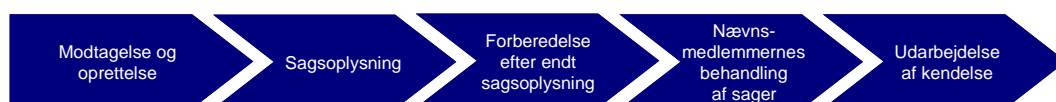
12. I Konkurrenceankenævnet, Klagenævnet for Udbud, Ankenævnet for Søfartsforhold og Erhvervsankenævnet gennemgik Rigsrevisionen alle sager afgjort i 2005, og i Konkurrenceankenævnet og Ankenævnet for Søfartsforhold, som behandler meget få sager, blev gennemgangen udvidet med sager afgjort i 2004. Data for 2004 er alene anvendt med henblik på at underbygge iagttagelserne for 2005. I Energi-klagenævnet og Ankenævnet for Patenter og Varemærker udtog Rigsrevisionen en stikprøve på henholdsvis 36 og 30 sager med en overvægt af sager med en sagsbehandlingstid længere end den gennemsnitlige. Stikprøven blev udtaget på denne måde for at kunne belyse områder, hvor sagsbehandlingen vil kunne forbedres.

13. Der findes ikke generelle lovregler om, hvor lang offentlige myndigheders sagsbehandlingstid må være, bortset fra sager om aktindsigt og begrundelse, der ifølge forvaltningsloven skal besvares senest henholdsvis 10 og 14 dage efter modtagelsen. Det fremgår dog af Justitsministeriets vejledning om forvaltningsloven, at alle sager skal behandles så enkelt, hurtigt og økonomisk som muligt. Tilsvarende fremgår det af Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 73 af 4. juni 1997 om mål for hurtig sagsbehandling m.v., at det er et grundlæggende krav til forvaltningen, at afgørelser skal træffes så hurtigt, som det er muligt og forsvarligt. Om en given sagsbehandlingstid er for lang, afhænger derfor af en konkret vurdering. I denne vurdering må der ud over den absolutte sagsbehandlingstid også tages andre forhold i betragtning, herunder sagens karakter, omfanget af de undersøgelser, myndigheden skal foretage, den sædvanlige sags-

behandlingstid, de løbende ekspeditioner i sagen samt myndighedens resurser sammenholdt med antallet af sager.

14. Nævnenes sagsbehandling kan opdeles i 5 afgrænsede sagsbehandlingsskridt, og Rigsrevisionens revisionsmæssige gennemgang har i hvert nævn fulgt denne opdeling. Nævns-specifikke forhold er desuden blevet taget med i betragtning i analysen. De generelle sagsbehandlingsskridt fremgår af **figur 1**.

Figur 1. Generelle sagsbehandlingsskridt i nævnene

Modellen er udviklet for at vurdere og sammenligne nævnenes tilrettelæggelse af forskellige sagsbehandlingsskridt, herunder om der er "liggetid" i dele af nævnenes sagsbehandling. Ved liggetid forstås den tid, en sag ligger i et nævn, uden at den sagsbehandles, på trods af at alle forudsætninger for sagsbehandlingen er opfyldt. Den nøjere afgrænsning og indholdet af de enkelte sagsbehandlingsskridt er omtalt nærmere i kap. IV.

De undersøgte nævn

15. Generelt er statslige nævns bevillingsmæssige forhold underlagt ministeriel styring og tilsyn, men ministeren har ingen indflydelse på nævnenes afgørelse i de enkelte sager. De 6 nævn er, i modsætning til nævnene i beretning nr. 11/05 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn, karakteriseret ved at have få sager om året og få årsværk knyttet til sekretariatsbetjeningen af nævnene. I flere af de undersøgte nævn stiller den pågældende styrelse sekretariatsbistand til rådighed for nævnet, og resurserne kan således være tilknyttet flere områder. **Tabel 1** viser antallet af årsværk samt antallet af afgjorte sager for de 6 nævn i 2005.

Tabel 1. Oversigt over årsværk og afgjorte sager i de 6 nævn i 2005

Nævn	Årsværk	Afgjorte sager
	----- Antal -----	
Erhvervsankenævnet	1,6	27
Ankenævnet for Patenter og Varemærker	1,9	51
Konkurrenceankenævnet	0,5 ¹⁾	10
Klagenævnet for Udbud	1,0	24
Ankenævnet for Søfartsforhold	0,5	6
Energiklagenævnet	6,0	172

¹⁾ Ekskl. en timelønnet jurist.
Kilde: Nævnenes egne oplysninger.

16. For de nævn, der kun har få sager, vil den gennemsnitlige sagsbehandlingstid være følsom over for særligt komplicerede, omfattende og dermed tidskrævende sager.

17. Nævnene består af en formand og eventuelt en eller flere næstformænd med juridisk kompetence, som udnævnes af ministeren. Herudover består nævnene af et antal sagkyndige, som har ekspertise inden for det pågældende nævns kompetenceområder. Nævnene er derved kendetegnet ved at kunne behandle sager inden for flere lovområder. Nævnsbehandlingen forestås af formanden og et antal medlemmer med den ekspertise, som sagen kræver. Sekretaria-terne bistår nævnene med en række praktiske funktioner samt i visse tilfælde med udarbejdelse af kendelsesudkast.

Rammerne for nævnenes virksomhed er beskrevet i bekendtgørelser og ofte uddybet i nævnenes forretningsordener. Tilrettelæggelsen af nævnets sagsbehandling er bestemt af formanden.

18. Nævnene er omfattet af forvaltningsretlige principper og forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse for afgørelser i klagesager. Nævnene er eneste administrative klageinstans for pågældende myndigheders afgørelser. Klagerne er oftest virksomheder, brancheorganisationer mv., men det kan også være private borgere. Parterne i en klagesag har normalt mulighed for at bede om fristforlængelser samt komme med yderligere indlæg i en sag, hvilket kan få stor indflydelse på den samlede sagsbehandlingstid.

19. *Erhvervsankenævnet* er klageinstans for afgørelser, der træffes af bl.a. Finanstilsynet, Erhvervs- og Selskabsstyrel-

sen, Erhvervs- og Byggestyrelsen og Rejsegarantifonden. Det er karakteristisk for nævnet, at dets kompetence, i modsætning til de fleste andre nævn, er fastsat i et betydeligt antal love. Erhvervsankenævnet træffer afgørelse i 20-30 sager årligt. Sagerne afgøres typisk på baggrund af skriftlig votering. Til sekretariatet er knyttet en sekretariatsleder og en overassistent.

20. *Ankenævnet for Patenter og Varemærker* er klageinstans for afgørelser truffet af Patent- og Varemærkestyrelsen. Nævnet træffer afgørelse i 50-80 sager årligt. Alle sager søges afgjort på baggrund af en skriftlig votering, men i halvdelen af sagerne fremsætter en af parterne ønske om en efterfølgende mundtlig forhandling. Til sekretariatet er knyttet 2 administrative medarbejdere samt en jurist på deltid.

21. *Konkurrenceankenævnet* behandler klager over afgørelser, der er truffet af Konkurrencerådet, i det omfang det er fastsat i konkurrenceloven. Nævnet træffer afgørelse i 10-20 sager årligt. Sagerne afgøres typisk på baggrund af mundtlig forhandling. Sekretariatet består af en sekretær samt en timelønnet jurist, som inddrages alt efter arbejdsmængden.

22. *Klagenævnet for Udbud* er klageinstans for offentlige myndigheders beslutninger om udbudsforretninger og behandler bl.a. klager over overtrædelser af fællesskabsretten vedrørende offentlige kontrakter. Ud over Konkurrencestyrelsen og de myndigheder, som økonomi- og erhvervsministeren har tildelt klageadgang, kan enhver, der har en retlig interesse i en sag, klage til nævnet. Nævnet træffer afgørelse i ca. 25 sager årligt. Sagerne afgøres typisk på baggrund af et opklarende nævnsmøde, hvor parterne har mulighed for at fremlægge sagen. Sekretariatet består af en kontorfuldmægtig.

23. *Ankenævnet for Søfartsforhold* er klageinstans for beslutninger truffet primært af Søfartsstyrelsen vedrørende hovedsageligt tilbageholdelse af skibe, fastsættelse af skibes besætning samt søfartslægers afgørelser om søfarendes og fiskeres helbredsmæssige egnethed til skibstjeneste. Nævnet træffer afgørelse i mindre end 20 sager årligt. Afgørelserne træffes på baggrund af enten skriftlig votering eller mundtlig forhandling afhængig af sagens materie. Til sekretariatet

er knyttet en specialkonsulent og en konsulent, som tilsammen anvender under et årsværk på nævnsarbejdet.

24. *Energiklagenævnet* er klageinstans for myndighedsafgørelser efter en række energilove inden for områderne el-, varme- og naturgasforsyning, kuldioxidafgift, besparelser i energiforbruget mv. Nævnet træffer afgørelse i ca. 200 sager om året. Sagerne afgøres på et nævnsmøde på baggrund af sekretariatets udkast til kendelser. Sekretariatet består i 2006 af en sekretariatschef, 3 fuldmægtige og en sekretær.

25. Beretningen har i udkast været forelagt Økonomi- og Erhvervsministeriet samt Transport- og Energiministeriet, hvis bemærkninger er indarbejdet i beretningen.

III. Udviklingen i nævnenes sagsbehandlingstid i perioden 2001-2005

Rigsrevisionens bemærkninger

Sagsbehandlingstiden i enkelte af nævnene har ikke udviklet sig tilfredsstillende i perioden 2001-2005.

Denne vurdering er baseret på:

- Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Erhvervsankenævnet er i undersøgelsesperioden steget markant, så den i 2005 udgjorde 14,5 måneder, uden at nævnet har kunnet forklare, hvad årsagen hertil er.
- Først i 2005 faldt Energiklagenævnets gennemsnitlige sagsbehandlingstid markant. Energiklagenævnet vurderer, at dette fald ikke kan fastholdes på kort sigt.
- I Ankenævnet for Patenter og Varemærker har der været en positiv udvikling i sagsbehandlingstiden, som dog overvejende skyldes et markant fald i antallet af sager.
- For Klagenævnet for Udbud, Ankenævnet for Søfartsforhold og Konkurrenceankenævnet kan der ikke konkluderes på udviklingen i sagsbehandlingstiden. Dette skyldes, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid har varieret fra år til år, og at nævnene kun behandler få sager om året.

26. Til brug for vurdering af udviklingen i nævnenes sagsbehandlingstid har Rigsrevisionen anmodet nævnene om at opgøre de gennemsnitlige sagsbehandlingstider i perioden 2001-2005. Rigsrevisionen har efterfølgende vurderet, om

disse opgørelser gav et retvisende billede af den samlede ventetid for sagens parter.

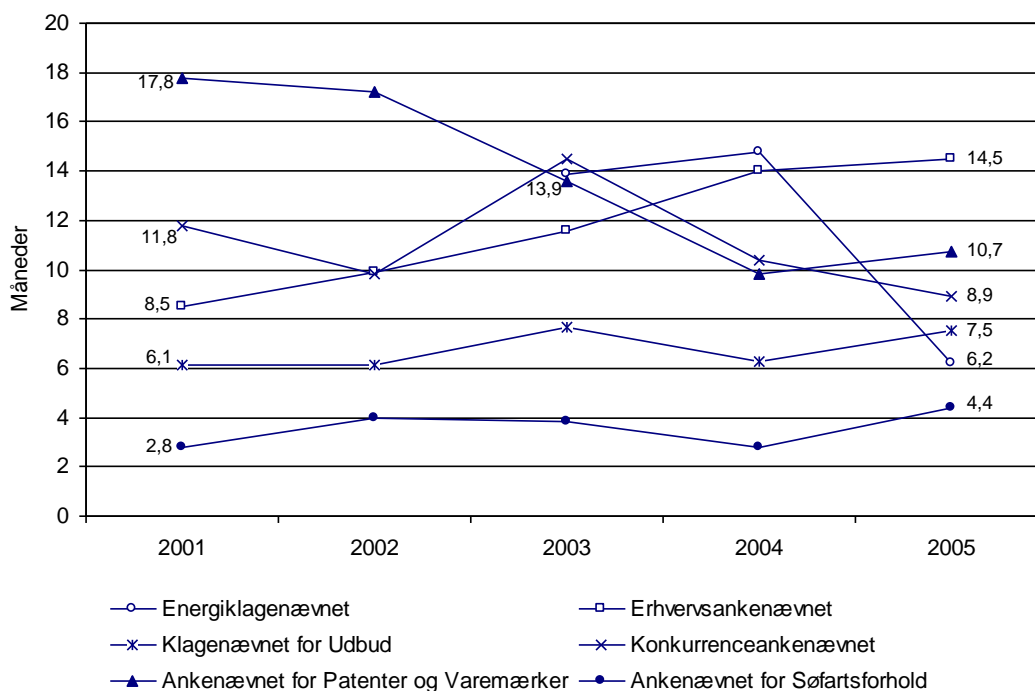
27. Undersøgelsen viste, at alle nævn kunne opgøre de gennemsnitlige sagsbehandlingstider i den undersøgte periode, bortset fra Energiklagenævnet, som manglede oplysninger for 2001 og 2002.

28. Undersøgelsen viste endvidere, at nævnenes opgørelser gennemgående var retvisende i den forstand, at registrering af sagsbehandlingstiden omfattede perioden fra tidspunktet for nævnets modtagelse af klagen, til afgørelsen sendes til klageren.

Undersøgelsen viste dog også, at der var enkelte fejl i opgørelsesmetoderne i Erhvervsankenævnet, Ankenævnet for Patenter og Varemærker og Klagenævnet for Udbud. Erhvervsankenævnet har undladt at opgøre den gennemsnitlige sagsbehandlingstid med én decimal, som det er praksis i staten, og det har medført afvigelser i forhold til Rigsrevisionens opgørelser på op til 0,9 måneder. Ankenævnet for Patenter og Varemærker opgør den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for 2 særskilte sagsgrupper, der hver rummer et antal sagstyper af forskelligt omfang. Opgørelserne for hver sagsgruppe er ikke opgjort som vejede gennemsnit, der ville afspejle sagstypernes forskellige vægt, men derimod som simple gennemsnit. Klagenævnet for Udbud kan i forbindelse med afgørelse i klagesager tilkende klager erstatning. Nævnet opgør alene sagsbehandlingstiden for hver af de 2 kendelser i en klagesag, og nævnets opgørelser over det gennemsnitlige tidsforbrug kan derfor ikke umiddelbart benyttes til sammenligning med opgørelser i andre nævn eller til at belyse den samlede ventetid for afslutning af en klagesag og det eventuelle erstatningsspørgsmål.

29. Af bilag 1 fremgår nævnenes sagsbehandlingstider i henholdsvis 2004 og 2005 fordelt på sagernes lovgrundlag. Rigsrevisionen har på baggrund af nævnenes oplysninger udarbejdet en oversigt over udviklingen i nævnenes gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2001-2005. Udviklingen er vist i **figur 2**.

Figur 2. Udvikling i sagsbehandlingstider i perioden 2001-2005

Note: Sagsbehandlingstider for Ankenævnet for Patenter og Varemærker samt Ankenævnet for Søfartsforhold er opgjort som vægtede gennemsnit af forskellige sagstyper.

Kilde: Oplysning fra nævnene.

Figur 2 viser, at der har været en markant forøgelse af den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Erhvervsankenævnet og tilsvarende markante fald i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Energiklagenævnet og Ankenævnet for Patenter og Varemærker.

For Klagenævnet for Udbud, Ankenævnet for Søfartsforhold og Konkurrenceankenævnet kan der ikke konkluderes på udviklingen i sagsbehandlingstiden. Dette skyldes, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid har varieret fra år til år, og at nævnene behandler få sager om året.

30. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Erhvervsankenævnet er i undersøgelsesperioden steget markant, så den i 2005 udgjorde 14,5 måneder. Stigningen kan ikke forklares med flere sager eller færre resurser i nævnet. Sagerne kompleksitet og variation synes ligeledes stabil over perioden og kan derfor heller ikke lægges til grund herfor. Erhvervsankenævnet har oplyst, at der ikke har været iværksat rationaliseringer af arbejdsgangene i perioden.

31. I Ankenævnet for Patenter og Varemærker er der konstateret et fald i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for både patent- og varemærkesager. Udgangspunktet for denne positive udvikling er dog, at der i 2001 var meget lange sagsbehandlingstider.

Ser man alene på udviklingen i varemærkesager, er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid faldet markant fra 17,3 måneder i 2001 til 9,6 måneder i 2005. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for en patentsag er faldet fra 21,7 måneder i 2001 til 15,5 måneder i 2005.

Den positive udvikling i sagsbehandlingstiden er især muliggjort ved, at antallet af modtagne sager er faldet markant fra 77 i 2001 til 58 i 2005, samtidig med at medarbejderresurserne har været nogenlunde konstante.

32. Energiklagenævnet videreførte i 2002 og 2003 en sagspukkel på over 230 sager. Først i 2004 blev sagspuklen afviklet ved en ekstraordinær indsats fra nævnets side, som blev mulig, da Økonomi- og Erhvervsministeriet bevilgede en midlertidig resursetilførsel samt opstillede en resultatkontrakt for nævnets arbejde. Dette afspejles i det markante fald i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fra 13,9 måneder i 2003 til 6,2 måneder i 2005.

Energiklagenævnet har imidlertid oplyst, at liberaliseringen af energimarkedet, som trådte i kraft den 1. januar 2005, har ført til en række nye sager, som afventer afklaring af retspraksis. Nævnet havde derfor i slutningen af 2005 227 uafsluttede sager og dertil færre medarbejderresurser. Den lave gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2005 skal således også ses i lyset af opbygningen af denne nye sagspukkel. Energiklagenævnet forventer derfor, at sagsbehandlingstiden atter vil stige på kort sigt.

IV. Nævnenes tilrettelæggelse af sagsbehandlingen

Rigsrevisionens bemærkninger

I 4 af de 6 undersøgte nævn kan der ske enkelte forbedringer af tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen, så klageren modtager en afgørelse så hurtigt som muligt. I de 2 øvrige nævn, Ankenævnet for Patenter og Varemærker og Erhvervsankenævnet, bør tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen forbedres væsentligt.

Denne vurdering er baseret på:

- Generelt har nævnene givet mange fristforlængelser i forbindelse med sagsoplysningen, ligesom nævnene ikke har en fast rykkerprocedure i de tilfælde, hvor sagsoplysningen trækker i langdrag.
- I Ankenævnet for Patenter og Varemærker tager den skriftlige nævnsvotering unødigt lang tid. Rigsrevisionen finder, at der ikke er noget til hinder for, at der kan finde en sideløbende votering sted. Tillige har Ankenævnet for Patenter og Varemærker i halvdelen af sagerne liggetid i forbindelse med nævnsmøderne, hvilket skyldes, at sekretariatet først berammer sagerne efter endt skriftlig nævnsvotering. Endelig finder Rigsrevisionen, at der er mulighed for at nedbringe den tid, der medgår til at udarbejde den endelige kendelse.
- I Erhvervsankenævnet er nævnsvoteringen unødigt lang som følge af, at formandens votering kan trække meget længe ud. Endvidere trækker sagsbehandlingen i de fleste sager ud, uden at klager informeres herom, hvilket er i strid med god forvaltningsskik. Endelig oplyser Erhvervsankenævnet ikke om gebyrstørrelser i de klagevejledninger, der vedrører nævnets område, hvilket medfører, at mange klagesager bliver trukket tilbage.
- I Klagenævnet for Udbud, Konkurrenceankenævnet og i Energiklagenævnet er der konstateret liggetid inden nævnsmødernes afholdelse.
- Ankenævnet for Søfartsforhold har overordnet set tilrettelagt sagsbehandlingen tilfredsstillende.

33. Rigsrevisionens opgørelse af nævnenes tidsforbrug på de 5 overordnede sagsbehandlingsskridt er vist i **tabel 2**. Opgørelsen er foretaget på basis af Rigsrevisionens analyse af undersøgte sager i nævnene.

Tabel 2. Nævnenes sagsbehandlingstid i 2005 fordelt på sagsbehandlingskridt

Nævn	Modtagelse og oprettelse	Sagsoplysning	Forberedelse efter endt sagsoplysning	Nævnsmedlemmernes behandling af sager	Udarbejdelse af kendelse
	----- Måneder -----				
Erhvervsankenævnet.....	0,4	5,2	1,8	6,7	0,2
Ankenævnet for Patenter og Varemærker.....	0,2	4,4	3,3 ¹⁾	4,2	1,8
Konkurrenceankenævnet	0,6	4,1	2,1	0,3	1,7
Klagenævnet for Udbud..	0,5	2,7	2,1	Ikke opgjort ²⁾	1,7
Ankenævnet for Søfartsforhold	0,7		3,0	0,6	0,3
Energiklagenævnet.....	0,4	3,9	5,1	0,2	0,0

¹⁾ 16 sager er afgjort efter mundtlig forhandling.
²⁾ Ikke muligt at opgøre på baggrund af nævnets procedurer.
Kilde: Rigsrevisionens egne beregninger.

Modtagelse og oprettelse

34. Modtagelse og oprettelse af en klagesag omfatter typisk journalisering, indledende visitation, fastsættelse af tidspunkt for sagens behandling på et nævnsmøde samt eventuelt gebyrbetaling. Den indledende visitation omfatter typisk identifikation af sager, der umiddelbart kan afvises, men i visse tilfælde også en prioritering af sagerne.

Der er forskellig praksis for, hvorledes visitationen foregår. Da nævnene har små sekretariater, og det årlige antal af modtagne klagesager er få, gennemser formanden ofte klagesagen efter modtagelsen af klagen.

35. Undersøgelsen viste, at nævnene i gennemsnit bruger 1-2 uger på modtagelse og oprettelse af klagesager.

36. Rigsrevisionen finder, at det er god forvaltningsskik, at oplyse klageren om den forventede sagsbehandlingstid, når klagen modtages. Undersøgelsen viste, at nævnene generelt ikke oplyser om den forventede sagsbehandlingstid ved modtagelse af klagen. Ved modtagelsen berammer Konkurrenceankenævnet, Klagenævnet for Udbud og Ankenævnet for Søfartsforhold sagen til behandling på et nævnsmøde. Derved har klager en rimelig indsigt i, hvornår der kan forventes en afgørelse i sagen. Konkurrenceankenævnet har endvidere oplyst, at denne praksis har vist sig fordelagtig i forhold til at styre sagsbehandlingstiden.

37. I Erhvervsankenævnet, Ankenævnet for Patenter og Varemærker, Konkurrenceankenævnet samt Klagenævnet for Udbud skal klager betale et gebyr til nævnet ved indlevering af klagen. Undersøgelsen viste, at gebyrbetalingen til nævnene, med undtagelse af Erhvervsankenævnet, forløber uproblematisk og ikke belaster sagsbehandlingstiden nævneværdigt.

I de klagevejledninger, der vedrører Erhvervsankenævnet, er gebyret på 4.000 kr. ikke oplyst. Dette har medført, at et væsentligt antal klager over afgørelser vedrørende små virksomheders årsregnskaber trækkes tilbage, når klagerne bliver bekendt med gebyrets størrelse. I 2005 drejede det sig om 53 ud af 80 modtagne klager. Rigsrevisionen finder, at Erhvervsankenævnet bør oplyse om gebyrets størrelse i klagevejledningerne, så antallet af indleverede klager kan mindskes.

Sagsoplysning

38. Sagsoplysningen omfatter typisk nævnsekretariaternes indhentelse af materiale fra styrelsen, partsindlæg og erklæringer. Der er dog stor forskel på, hvordan nævnene har tilrettelagt sagsoplysningen. Der kan fx være forskel på, hvor mange indlæg parterne har mulighed for at afgive, og hvor mange fristforlængelser der gives. Rigsrevisionen anerkender, at hensynet til sagens oplysning i nogle tilfælde kan legitimere, at sagsoplysningen trækker ud, fx på grund af behov for flere partsindlæg. Rigsrevisionen finder dog, at sekretariatene har et ansvar for, at sagsoplysningen finder sted så hurtigt som muligt.

39. Rigsrevisionen finder generelt, at nævnene har givet mange fristforlængelser i forbindelse med sagsoplysningen, og at nævnene bør have en fast rykkerprocedure i de tilfælde, hvor sagsoplysningen trækker i langdrag.

40. Rigsrevisionen finder endvidere, at forhold i sagsoplysningen i Erhvervsankenævnet, Ankenævnet for Patenter og Varemærker samt Energiklagenævnet er tilrettelagt mindre tilfredsstillende, jf. pkt. 41-43.

41. Erhvervsankenævnet har ikke en fast grænse for, hvor mange indlæg parterne kan fremsende, og derfor kan sagsoplysningen trække ud. Desuden gives ofte fristforlængel-

ser. I 2005 tog sagsoplysningen i gennemsnit 5,2 måneder, hvilket var højere end de øvrige undersøgte nævn. I 2 tilfælde tog sagsoplysningen længere end 10 måneder, hvilket skyldtes, at parterne fik bevilget mange fristforlængelser. Rigsrevisionen finder det mindre tilfredsstillende, at sagsoplysningen i mange tilfælde trækkes i langdrag i Erhvervsankenævnet.

42. I Ankenævnet for Patenter og Varemærker tog sagsoplysningen i gennemsnit 2,4 måneder i sager med én part og 5,2 måneder i sager med 2 parter. Sagsoplysningen omfatter dels indlæg fra klager, dels indlæg fra en eventuel modpart, som tager stilling til den indgivne klage. Sagsoplysningen omfatter endelig en udtalelse fra Patent- og Varemærkestyrelsen om de indlæg, der er afgivet af sagens ene eller eventuelt 2 parter.

Undersøgelsen viste, at der generelt ikke var problemer med at overholde tidsfrister i sagsoplysningen. Det gælder dog ikke indlæg fra modparter, som blev afgivet efter 2,8 måneder, svarende til 40 % overskridelse af den fastsatte frist.

Foranlediget af undersøgelsen har nævnet udarbejdet interne retningslinjer vedrørende fristforlængelser og krav til dokumentation for nødvendigheden af fristforlængelse.

43. I Energiklagenævnet tog sagsoplysningen 3,9 måneder i gennemsnit. Nævnet har ikke fastsat høringsfrister for offentlige myndigheder eller for indkaldelse af materialer fra disse. I visse tilfælde havde myndighederne været op til 6 måneder om at svare på henvendelser. I flere sager gik der desuden flere måneder, før nævnet rykkede myndighederne for svar. Nævnssekretariatet har oplyst, at man ubetinget anerkender behovet for en rykkerprocedure for afgivelse af hørings svar, samt at man arbejder på at indføre generelle høringsfrister.

Forberedelse efter endt sagsoplysning

44. Forberedelsen af ankesagen til nævnsmedlemmernes behandling består primært i, at enten sekretariatet eller nævnsformanden udarbejder et kendelsesudkast eller eventuelt et sagsresumé. Forberedelse af sagen efter endt sagsoplysning er opgjort fra tidspunktet, hvor sagsoplysningen afsluttes, til

tidspunktet hvor nævnsmedlemmerne har modtaget alle sagens akter og kan begynde den egentlige nævnsbehandling.

45. Forberedelse af sager efter endt sagsoplysning er tilrettelagt tilfredsstillende i Erhvervsankenævnet og Ankenævnet for Søfartsforhold. Sagsgennemgangen har derimod vist, at sekretariatene i Ankenævnet for Patenter og Varemærker, Klagenævnet for Udbud, Konkurrenceankenævnet og Energiklagenævnet har liggetid i sagsbehandlingen inden nævnsmødet, jf. pkt. 46-49.

46. I Ankenævnet for Patenter og Varemærker forbereder sekretariatet alle sager til den skriftlige votering. Sagsgennemgangen viste, at sekretariatets forberedelse af sagerne inden den skriftlige votering fungerer tilfredsstillende.

I ca. halvdelen af sagerne forbereder sekretariatet herefter en mundtlig forhandling efter ønske fra en af parterne. I henhold til bekendtgørelsen for Ankenævnet for Patenter og Varemærker skal indkaldelse til mundtlig forhandling ske med mindst 6 ugers frist. Sagsgennemgangen viste, at der fra den skriftlige voterings afslutning til afholdelse af nævnsmødet i gennemsnit gik 3,3 måneder.

Nævnet har oplyst, at det ofte er vanskeligt at overholde de på forhånd fastsatte mødedatoer, da både nævnsmedlemmerne og sagens parter ofte anmoder om udsættelse af møderne grundet forberedelse af den mundtlige forhandling eller andre gøremål.

Med henblik på at reducere antallet af fristforlængelser og udsættelser af møder vil Ankenævnet for Patenter og Varemærker fremover planlægge nævnsmøder for ét år ad gangen. Rigsrevisionen finder, at denne planlægning kan styrkes yderligere ved en tidligere berømmelse af hver enkelt sag til det møde, hvorpå sagen skal behandles, såfremt det er praktisk muligt.

Nævnet har oplyst, at man så vidt muligt vil beramme sagerne, når de sendes til votering, for på denne måde at minimere liggetiden frem til sagens behandling på et nævnsmøde.

47. I Klagenævnet for Udbud afgøres næsten alle sager på baggrund af et nævnsmøde, hvor sagens parter er repræsenteret. I perioden mellem sagsoplysningen og nævnsmødet udarbejder formanden et udkast til kendelse på baggrund

af sagens akter, og nævnsmedlemmerne forbereder sig på sagen. Sekretariatet har oplyst, at dette tager 1-2 uger. Rigsrevisionens undersøgelse har vist, at der går i gennemsnit 2,1 måned, fra sagsoplysningen er slut, til nævnsmødet afholdes. Hvis man fratrækker nævnsformandens udarbejdelse af kendelsesudkast, vil det sige, at der er en gennemsnitlig liggetid frem til afholdelsen af nævnsmødet på 1,7 måneder. Nævnet har hertil oplyst, at det ved klagens modtagelse kan være problematisk at finde en mødedato, der ligger tættere på sagsoplysningens afslutning. Klagenævnet for Udbud kan i princippet behandle en klage 9 uger efter klagens modtagelse, men på grund af advokaters og nævnsmedlemmers øvrige gøremål kan nævnsmødet ofte ikke bookes tidligere end 5 måneder frem i tiden. Dette forhold vanskeliggør en reduktion i liggetiden.

48. I Konkurrenceankenævnet afgøres næsten alle sager ved mundtlig forhandling på et nævnsmøde med deltagelse af sagens parter.

Rigsrevisionen har opgjort den gennemsnitlige tid, fra sagsoplysningen er afsluttet, til den mundtlige forhandling afvikles, til 2,1 måned i 2005. Denne periode kan forstås som reel liggetid i sagsbehandlingen, da sekretariatet ikke forbereder sagen yderligere i denne periode.

Nævnet har oplyst, at nævnets praksis med at beramme sagerne til et specifikt møde ved sagens modtagelse gør, at hvis parterne ikke benytter sig af retten til at komme til orde, som forudsat i Konkurrenceankenævnets berammelsesplan, vil det medføre, at liggetid opstår. Desuden begrundet nævnet liggetiden med de samme vanskeligheder som Klagenævnet for Udbud oplever, hvad angår advokaters og nævnsmedlemmers øvrige gøremål, som kan forhindre en tidlig berammelse af møder.

Nævnet har ligeledes oplyst, at reglerne i den civile retspleje, som foreskriver, at en domstolslignende forhandling skal sikre, at begge parter kan være til stede og have lejlighed til med det samme at tage stilling til det, der fremføres af den anden part, forhindrer nævnssekretariatet i at udnytte liggetiden til at udarbejde et kendelsesudkast, da dette vil forhindre en reel mundtlig forhandling.

49. I Energiklagenævnet tog det i gennemsnit 5,1 måned, fra sagsoplysningen var slut, til nævnsmødet blev afholdt. I

ca. halvdelen af sagerne tog forberedelsen mellem 3 og 10 måneder. Rigsrevisionen finder, at sekretariatets forberedelse af sagerne i flere tilfælde kunne have været afsluttet hurtigere. Energiklagenævnet har oplyst, at i perioden 2001-2004 var sekretariatets sagsforberedelse efter endt sagsoplysning præget af store liggetidsproblemer. Dette skyldtes en sagspukkel, der på grund af manglende medarbejderressurser, først blev afviklet i 2004.

Nævnsmedlemmernes behandling af sager

50. Der er stor variation i, hvor lang tid nævnenes medlemmer har til at behandle en sag. I Energiklagenævnet modtager nævnets medlemmer fx sagerne en uge før nævnsmødet, hvorefter voteringen sker på mødet, mens medlemmer i andre nævn foretager en langvarig skriftlig votering.

51. Rigsrevisionen finder, at nævnsmedlemmernes behandling af sager i Klagenævnet for Udbud, Ankenævnet for Søfartsforhold, Konkurrenceankenævnet samt Energiklagenævnet gennemføres med et passende tidsforbrug. Rigsrevisionen finder derimod ikke, at medlemmernes behandling af sager i Erhvervsankenævnet og i Ankenævnet for Patenter og Varemærker er tilrettelagt tilfredsstillende, jf. pkt. 52-53.

52. I Erhvervsankenævnet afgøres næsten alle sager ved skriftlig votering. Formanden voterer først, hvorefter der udpeges 2 sagkyndige medlemmer af nævnet, som voterer i forlængelse af hinanden. Der er ingen frist for formandens votering, mens de 2 sagkyndige hver har 4 uger. Samlet tog votering i gennemsnit 6,7 måneder, hvoraf formanden i gennemsnit brugte 5,5 måneder. I 3 sager, der fremstod som ukomplicerede, tog formandsvoteringen henholdsvis 10,6, 10,8 og 11,6 måneder.

De sagkyndige medlemmers votering tog i gennemsnit 1,2 måneder, hvilket er væsentligt under de 2 måneder, som de sagkyndige samlet har til voteringen. Formanden har ofte bedt de sagkyndige om at hastebehandle sagen, da sagen allerede er trukket ud.

Rigsrevisionen finder det utilfredsstillende, at nævnets organisering af voteringsproceduren åbner mulighed for, at formandens votering kan trække meget længe ud. Desuden

finder Rigsrevisionen det utilfredsstillende, at de sagkyndiges votering i flere tilfælde skal hastes igennem.

Det fremgår af sagsgennemgangen, at parterne generelt ikke holdes orienteret om sagens gang i voteringsperioden, hvilket i flere tilfælde har ført til, at klager har rykket nævnet for en afgørelse. I en sag følte klager sig nødsaget til at gå til Ombudsmanden som følge af en meget langsommelig sagsbehandling. Klager havde på det tidspunkt ikke hørt mere i sagen 6 måneder efter, at sagsoplysningen var slut. Afgørelsen blev herefter sendt til klager på under 3 uger. Rigsrevisionen finder, at dette er i strid med god forvaltningsskik.

53. Ankenævnet for Patenter og Varemærker opdeler deres sager i patent- og varemærkesager. Alle sager gennemgår en skriftlig votering.

I *patentsager* foregår den skriftlige votering ved, at sagen sendes til 1. voterende, der har 3 måneder til at fremlægge sin indstilling til afgørelse, hvorefter sagen sendes til 2. voterende, som har 1 måned, og endelig til 3. voterende, som har 1 måned. Afslutningsvis sendes sagen med indstilling til afgørelse til nævnets formandskab, dvs. formand og næstformand, som samlet har 14 dage til at formulere afgørelsen. Den interne tidsfrist til votering er således 5,5 måneder for patentsager.

I *varemærkesager* foregår den skriftlige votering ved, at sagen sendes til 1. voterende, som har 1 måned, derefter til 2. voterende, som har 14 dage, og afslutningsvis til formand og næstformand, som samlet har 14 dage til at formulere afgørelsen. Den interne tidsfrist til votering er således 2 måneder for varemærkesager.

For patentsagerne tog voteringen i de udvalgte sager i gennemsnit 7,6 måneder, mens det i varemærkesager tog 2,8 måneder. I 2 patentsager tog voteringen henholdsvis 23,8 måneder og 14,7 måneder. Begge sager var blevet forelagt af et nævnsmedlem i op til 1½ år. Rigsrevisionen finder det yderst utilfredsstillende, at dette kan ske. Foranlediget af undersøgelsen har nævnet udarbejdet retningslinjer for rykning af de voterende nævnsmedlemmer samt for de initiativer, nævnssekretariatet skal igangsætte, hvis fristerne ikke overholdes.

Rigsrevisionen finder ikke, at der er noget til hinder for, at der kan finde en sideløbende votering sted. Efter Rigsre-

visionens vurdering vil det kunne give en væsentlig tidsbesparelse i sagsbehandlingen. Under samme forudsætning savnes der endvidere en begrundelse for, at 1. voterende skal have væsentlig længere tid end de øvrige voterende til at afgive sin indstilling.

På baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse vil nævnet nu vurdere muligheden for at indføre sideløbende votering. Det er nævnets foreløbige vurdering, at denne voteringsform med fordel vil kunne indføres på bl.a. varemærkeområdet, som udgør en betydelig del af nævnets samlede sagsmængde.

Udarbejdelse af kendelse

54. Når den skriftlige votering er slut, i sager uden efterfølgende nævnsmøde, eller når nævnsmødet er afholdt, udfærdiger sekretariatet eller formanden en kendelse, som efter godkendelse af alle voterende nævnsmedlemmer sendes til sagens parter.

55. Rigsrevisionen finder, at dette sagsbehandlingsskridt generelt er tilrettelagt tilfredsstillende. Det er dog Rigsrevisionens vurdering, at tidsforbruget hertil stadig vil kunne reduceres noget i Ankenævnet for Patenter og Varemærker, jf. pkt. 56.

56. Rigsrevisionens sagsgennemgang i Ankenævnet for Patenter og Varemærker viste, at der i sager med skriftlig votering i gennemsnit gik 2,1 måned, fra voteringen var afsluttet, til kendelsen blev sendt til parterne. I sager med mundtlig forhandling gik der i gennemsnit 1,6 måneder fra nævnsmødets afholdelse, til kendelsen blev sendt til parterne. Sammenholdt med at nævnet har fastsat en intern frist på 3 uger til udarbejdelse af udkast til kendelse, forekommer et faktisk tidsforbrug på henholdsvis 1,6 måneder og 2,1 måned til at udarbejde kendelsen i overkanten af det rimelige.

Nævnet har oplyst, at man efterfølgende har fastsat frist for udarbejdelse af kendelse, som det allerede er sket for udarbejdelse af kendelsesudkast.

V. Departementernes bidrag til kortere sagsbehandlingstider

Rigsrevisionens bemærkninger

Økonomi- og Erhvervsministeriets departement bør i højere grad bidrage aktivt til, at nævnenes sagsbehandling bliver så kort som muligt.

Denne vurdering er baseret på:

- Økonomi- og Erhvervsministeriet har ikke sikret sig løbende information om nævnenes sagsbehandlingstid. Der er ikke opstillet mål for nævnenes sagsbehandlingstider, bortset fra i Energiklagenævnet, hvor dette er sket i en resultatkontrakt.
- Med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden sammenlagde Økonomi- og Erhvervsministeriets departement i 2005 3 mindre nævn. Endvidere har departementet i løbet af 2006 igangsat en undersøgelse af mulighederne for at etablere et administrativt samarbejde med nævn under 2 andre ministerier.

57. Økonomi- og Erhvervsministeriets departement har lagt ansvaret for de 5 nævnssekretariater ud til henholdsvis Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Patent- og Varemærkestyrelsen samt Søfartsstyrelsen. Denne ansvarsfordeling skyldes ifølge departementet nævnenes beskedne størrelse samt ministeriets generelle opbygning. Uanset interne organisatoriske forhold har departementet imidlertid ansvar for, at nævne bliver sekretariatsbetjent på en måde, der sikrer en tilfredsstillende sagsbehandlingstid.

58. Økonomi- og Erhvervsministeriets departement har oplyst, at hverken departementet eller styrelserne har indgået resultatkontrakter med nævnene, og at dette er undladt grundet nævnenes størrelse samt for at understrege nævnenes uafhængighed. Forhold vedrørende nævnene indgår heller ikke i departementets resultatkontrakter med de pågældende styrelser.

59. Som omtalt har de undersøgte nævn heller ikke på eget initiativ fastsat og offentliggjort mål for sagsbehandlingstider og opfyldelsen af disse. Når der således ikke i resultatkontrakter eller på anden måde foreligger mål for driften af

nævnene, har departementets vurdering af nævnenes sagsbehandlingstider ikke været systematisk.

60. Departementet har oplyst, at nævnene fremover regelmæssigt vil skulle føre statistik over sagsbehandlingstider til brug for styrelsernes tilsyn med nævnene. Endvidere vil styrelserne blive opfordret til i samarbejde med nævnene at opstille interne mål for nævnenes virksomhed, herunder sagsbehandlingstider.

61. Økonomi- og Erhvervsministeriets departement igangsatte i 2001 og senest igen i oktober 2005 en undersøgelse af mulige stordriftsfordele ved en sammenlægning af nævnssekretariatene under ministeriet. Ministeriet har imidlertid fundet, at der grundet nævnenes meget beskedne størrelse næppe vil kunne opnås en driftsmæssig gevinst af betydning. I 2005 gennemførte departementet dog en sammenlægning af 3 nævn til det nuværende Ankenævn for Søfartsforhold.

Ministeriet tog i foråret 2006 kontakt til Videnskabsministeriet og Transport- og Energiministeriet med henblik på en mere omfattende sekretariatssammenlægning og etablering af et fælles sekretariat, som vil kunne underlægges en egentlig kontraktstyring. Arbejdet hermed er dog endnu i en indledende fase.

62. Tilsynet med Energiklagenævnet var i perioden 2001-2005 henlagt til Økonomi- og Erhvervsministeriets departement. I februar 2005 blev Energiklagenævnet overført til Transport- og Energiministeriet.

63. Energiklagenævnet fungerer som et selvstændigt nævn, som af praktiske og historiske årsager indgår i et administrationsfællesskab med Naturklagenævnet og Miljøklagenævnet, begge under Miljøministeriet.

64. Økonomi- og Erhvervsministeriets departement indgik for 2004 og 2005 ekstraordinært resultatkontrakter med Energiklagenævnet. Resultatkontrakten bliver genforhandlet hvert år. Departementet har oplyst, at man fandt det nødvendigt at etablere denne mere direkte styring for at sikre en hurtig afvikling af en betydelig sagspukkel. Resultatkontrakten indebar en pligt til halvårligt at indsende en status

til departementet for målopfyldelsen, herunder for sagsbehandlingstiderne.

Tabel 3. Mål og faktiske sagsbehandlingstider i Energiklagenævnet

	Mål ifølge resultatkontrakt 2004 og 2005		Realiseret måltal
	Almindelige sager ¹⁾	Tunge sager ²⁾	Alle sager ³⁾
	----- Måneder -----		
2003	-	-	13,9
2004	12	24	14,8
2005	10	24	6,2
2006	10	24	-

¹⁾ Almindelige sager og formandskabsbemyndigelser.
²⁾ Tunge sager og sager med mundtlig forhandling.
³⁾ Energiklagenævnet har ikke skelnet mellem almindelige og tunge sager i de fremsendte oplysninger.
Kilde: Energiklagenævnets resultatkontrakter 2004 og 2005.

65. Som det fremgår af **tabel 3**, var Økonomi- og Erhvervsministeriets mål en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 12 måneder for en almindelig sag og 24 måneder for en tung sag. Systemet, der har krævet en ændring i journalsystemet, blev først i efteråret 2004 sat i gang. Først i resultatkontrakten for 2005 blev det præciseret, at sagerne ved modtagelsen skulle inddeles i almindelige og tunge sager.

Resultatkontrakten skelner mellem almindelige sager og tunge sager, uden at disse betegnelser anvendes til at betegne de realiserede måltal. Det gør en vurdering af de realiserede sagsbehandlingstider vanskelig.

Transport- og Energiministeriet har videreført den gældende resultatkontrakt, da Energiklagenævnet i 2005 blev overflyttet hertil.

66. I 2005 har Transport- og Energiministeriet søgt at sikre en stabil drift ved udlån af medarbejdere og anden bistand til sekretariatet samt i mindre omfang ved at bevilge anvendelsen af juridisk bistand fra Kammeradvokaten ved særligt vanskelige sager. I forbindelse med tiltrædelse af henholdsvis ny formand og ny sekretariatschef i foråret 2006 har departementet haft drøftelser med sekretariatet om mulighederne for at effektivisere sekretariatets arbejde, bl.a. ved forbedrede administrative procedurer og indførelse af resultatløn. Med Finansministeriets tilslutning vil Transport- og Energiministeriets bidrag til forslag til finansloven for 2007 indeholde en bevillingsforøgelse til Energiklagenævnet. Nævnets sagsbehandlerstab forventes herved at kunne udvides

fra 3 fuldmægtigstillinger i 2006 til 5 fuldmægtigstillinger i 2007. På den baggrund forventes det, at en afvikling af nævnets aktuelle sagspukkel vil blive mulig på længere sigt.

Rigsrevisionen, den 4. oktober 2006

Henrik Otbo

/Mads Nyholm Jacobsen

Bilag 1

Oversigt over den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet og Transport- og Energiministeriet 2004 og 2005

Nævn	Lovgrundlag	2004	2005
		--- Måneder ---	
Klagenævnet for Udbud	Fællesskabsretten vedrørende indgåelse af offentlige kontrakter og tilbudsgivning for forsyningsvirksomhed og af lov om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter og indkøb mv.	6,4	7,5
Ankenævnet for Patenter og Varemærker	Aggregeret gennemsnit	-	10,7
	Patentlovgivning	10,8	15,5
	Varemærkelovgivning	9,6	9,5
Erhvervsankenævnet	Aggregeret gennemsnit	13,8	14,5
	Lov om banker og sparekasser og lov om udstedere af elektroniske penge	12,0	20,0
	Lov om finansiel virksomhed	11,0	17,3
	Lov om forsikringsvirksomhed	31,0	18,6
	Lov om arbejdsmarkedets tillægspension	-	24,2
	Lov om firmapensionskasser	13,5	-
	Lov om investeringsforeninger og specialforeninger	-	14,4
	Lov om rejsegarantifond	-	10,9
	Lov om værdipapirhandel	26,0	10,0
	Lov om aktieselskaber og lov om anpartsselskaber	13,0	12,7
	Lov om statsautoriserede revisorer mv.	-	14,6
	Lov om visse erhvervsdrivende selskaber	-	12,0
	Årsregnskabsloven	12,0	12,9
	Lov om omsætning af fast ejendom	14,5	13,1
Lov om fremme af privat udlejningsbyggeri	9,5	-	
Konkurrenceankenævnet	Konkurrenceloven og lov om visse betalingsmidler	13,6	8,9
Ankenævnet for Søfartsforhold	Aggregeret gennemsnit	-	4,4 ¹⁾
Besætningsnævnet	Lov om skibes besætning	4,1	-
Tilbageholdelsesnævnet	Lov om sikkerhed til søs, lov om beskyttelse af havmiljøet .	-	-
Helbreds-nævnet for Søfarende og Fiskere	Sømandsloven	1,7	-
Energiklagenævnet	Aggregeret gennemsnit	14,8	6,2
	Elforsyning	15,5	5,3
	Varmeforsyning	15,4	6,0
	Naturgasforsyning	4,6	2,9
	Kuldioxidafgift	11,1	-
	Besparelser i energiforbruget	6,4	8,5
	Elforsyningsloven	22,1	-
	Bemandingsnævnet	10,6	8,2
Undergrundsloven	22,4	-	

¹⁾ Vægtet gennemsnit for afgjorte sager fra alle 4 nævn i 2005.

Kilde: Rigsrevisionens beretning nr. 11/05, Rigsrevisionens egne beregninger samt oplysninger fra nævnene.